

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXVIII

Price 25c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, July 9, 1981

Nr. 133

IRANE MULA SUŠAUDĖ DAR 40 ITARIAMUJU

KOMJAUNUOLIAI BAŽNYTINĖJE PROCESIJOJE

Trys šiupnių apylinkės komjaunuliai dalyvavo bažnytinėje procesijoje. Jų "nusikaltimas" išaukė kovą prieš "šiaurės ir anapus barjerą" šiaurės rajono laikraštį "Leninietis" (1980, Nr. 116). "Ideologinėje kovoje", rašo straipsnio autorius, "negali būti taikstymosi, sandėrių su sąžine". Jis pasakoja, kaip komjauniolis ar jaunas komunistas "iš metrikacijos skyriaus veža savo išrinktą gyvenimo draugę prie altoriaus, nes kitaip uošvis nepadovanos importinių baldų, mašinos, ar neįskels vestuvių puotos. Veliau tokiose šeimose naujagimis po registravimo. Vykdomajame komitete nešamas ir bažnyčia "apiplauti nuo pirmos nuodėmės". Kaip čia neprisiminti laudės išminties: "Paduosi pirštą, pagriebsi visą ranką".

"NAUKA I RELIGIJĄ" TEISINASI DEL RUSINIMO

Moskvoje žurnalas "Nauka" (Mokslas ir religija; 1980 Nr. 12) istorijos mokslų kandidatas V. Kmieliauskas puola katalikų veikėjus užsienyje, o ypač Vatikano radiją, už "šmeižikų išpuolių prieš TSKP leniniškos nacionalinės politikos", t. y. pranešimus apie lietuvių rusinimą.

"Buržuaziniai nacionalistai mėgina tvirtinti, esą leniniškos nacionalinės politikos tikslas — sunaikinti nacionalinius tarybinių žmonių bruožus ir ypatumus, pitkinasi kmieliauskas, "Vatikano propagandistai", rašo jis, "dažniausiai stengiasi pasinaudoti mūsų respublikos tikėtojų jausmais, įteigti jiems, kad kova už "religijos laisvę" reiškia "kovą už naciją", už jos esminius interesus". (Elta)

VANDALAI SUKĖLĖ VANDENS KRIZĘ

NEWARK, N.J. (AP). — Pirmadienio naktį ir antradienio anksti rytą vandalai atidarė vandens rezervuaro valvę ir išleido virš 50 milijonų galonų vandens, kuris užtvindė patiltes ir apsmė daugelį namų. Pusė miesto neteko vandens.

Meras Kenneth Gibson paskelbė pavojaus ir įsakė visiems naudoti vandenį tik būtiniausiems reikams. Atstatyti vandentiekį užtruks apie šešias savaites.

Santa Fe geležinkelio bendrovė priims siuntėjų gamybos ir nuosavybėje esančius vagonus. Iki šiol ta privilegija naudojosi tik grūdų prekybininkai.

CYRUS VANCE NEGALEJO SUSITARTI SU CASTRO

WASHINGTON, D.C. — Dabar paaiškėjo, kad 1978 metų gruodžio mėnesį prezidentas J. Carter, Valstybės sekretorius C. Vance ir Kubos diktatorius Fidelis Castro vedė pasitarimus su normalizuoti abiejų valstybių santykius. Castro norėjo atnaujinti prekybą ir gauti jam būtinai reikalingų mašinų arba jų dalių. Kuboje Castro nusavino JAV bankus, prekybos įstaigas ir mašinas. Jis sutiko išlaikyti nusavinto turto vertę, bet nieko neprizadėjo apie nusavinto turto atlyginimą. Pasitarimus su F. Castro vedė Valstybės departamento pareigūnas Peter Tar-noff.

Amžiečiai pareikalavo, kad Castro sustabdytų Kubos karių siuntimą į Angolą ir Etiopiją, bet jis nesutiko. Dėl šio klausimo nepavyko susitarti. Visi pasitarimai buvo nutraukti.

IESKOS NACIŲ VOGTŲ BRANGENYBIŲ

HAMBURGAS, Vokietija. — Vokietiai yra pasiūlyę surasti nacių išvogtas ir Vokietijoje suvežtas įvairias brangenybes. Nacių kariai apvogė Rytų Europos žydus, lietuvių, latvių, lenkų, graikų, italų ir kitas tautas. Brangenybės plaukė į Vokietiją, Goeringo žinion. Vokietijai aviacijos vadai atvežė brangenybių išda nedejė, bet slapstė.

Pirmiausia brangenybių pradėjo ieškoti Rytų Vokietijoje.

KANADOJE KELIAMI TARNAUTOJAMS ATLYGINIMAI

Spaudoje buvo kritiškai sutiktas specialaus komiteto pasiūlymas gerokai padidinti federalinio parlamento ir ministerių kabineto narių algas. Tą komitetą sudarė trys buvusieji parlamentarai — du liberalai ir vienas socialistas. B. n. d. r. visų partijų 1975 metais pasiektu susitarimu algos kiekvienierių metų sausio 1 dieną padidinamos 7.5 nuoš. Parlamento nariai dabar jau gauna \$32,700 algą ir \$14,400 priedą, atleista nuo pajamų mokesčio. Tą pagrindinę algą siūloma pakelti iki \$45,000. Panašaus pakėlimo susilauktų ir ministrai, dabar gaunantys 71,200 dol., ir pats premjeras, kurio dabartinė alga yra \$87,500.

Šiam algų pakėlimui pritaria ir premjeras Trudeau. Pasak jo, 12% peržengusi infliacija gerokai sumažino parlamento ir valdžios narių pajamas, nes metinis 7.5% atlyginimų padidinimas neįsilygina infliacijos atnešamos žalos.

Teismininkė Sandra Day O'Connor dirbo Arizonos apeliacijos teisme, kai prezidentas ją paskyrė į JAV Aukščiausiąjį teismą. Ji turi vyrą ir 3 sūnus, aktyvi visuomeniniame darbe.

Trečiadienį aukso uncija kainavo \$400.

Ten buvo vienas Goeringo patikimas karys, kuris apie tas brangenybes šį tą žinojo. Rytų Vokietijoje dalį jis jau rado. Bet jis žino vietas Vakarų Vokietijoje ir nori ten vykti ir ieškoti. Visa bėda, kad jį turės lydėti R. Vokietijos palydovas.

Prezidentas Ronald Reagan antradienio vakarą Chicagoje pasakė politiką kalbą ir surinko \$1125,000 gub. matatoriaus Thompsono politinei kampanijai. Pasakė kalbą, prezidentas tuojau išvyko į Washingtoną.

LENKIJOS PRIMATU PASKIRTAS VYSKUPAS JOSEF GLEMP

PASKYRIMU PATENKINTI VISI GYVENTOJAI IR VISI PAREIGUNAI

VARŠUVA. — Antradienį paskirtas primatas Jozefas Glempas, kuris yra kardinolo Višinskio podo-nolo Stepono Višinskio vieta, katalikų Bažnyčios hierarchijos laikomą vieną iš svarbiausių. Paskutinius 12 metų vyskupas Glempas buvo kard. Višinskio sekretorius ir dabartinėje Lenkijos dramoje nebuvo statistu, bet dalyvavo vaik kiekvienoje detalėje.

52 metų vyskupas Glempas tapo 36-uoju Lenkijos primatu, taip pat Varšuvos ir Gniezno arkivyskupu. Paskyrimas paskelbtas tuo pat metu Vatikane ir Varšuvoje. Manoma, kad jis greitai bus pakeltas kardinolu ir tės kardinolo Višinskio politiką. Praeitą savaitę su grupe maldininkų vyskupas J. Glempas buvo Vatikane ir su popiežium kalbėjosi privačioje audienčioje.

Jozefas Glempas gimė seniausioje Lenkijos Gniezno diecezijoje, druskos kasyklos darbininko šeimoje. 1956 metais įšventintas kunigu. Studijavo Bažnyčios teises — kanonus. Studijas Romoje baigė daktaro laipsniu. Prieš paskyrimą kardinolo Višinskio sekretoriumi, jis buvo istorinės Var-mijos diecezijos vyskupu ir padėjo išspręsti disputus tarp darbininkų ir partijos bei vyriausybės, įgydamas gausų administratoriaus ir diplomato vardą. Neveltui komunistų partija jam atsiuntė sveikinimą, kuriame sakoma: "Tęsdamas savo didžiojo pirmūno darbą, Jūsų Eminencija išdirbsite tai, kas jungia lenkų tautą ir tarnauja mūsų tėvynei. Dabartinio momentu, Lenkija yra reikalinga tokios pagalbos". Solidarumo pareigū-

— Pasaulinės Slovākų Konferencijos atstovai posėdžiavo Toronte. Ši organizacija, įsteigta 1970 metais, turi apie 500 tūkst. narių, siekiančių laisvės Slovākijai, kuri dabar kenčia politinę tironiją komunistinėje Čekoslovakijoje. Ji taip pat kovoja už laisvą kitų tautų apsisprendimą. Organizacijos pirmininkas S. Romanas pareiškė suvažiavusiems atstovams, kad Sov. Sąjungos laukia neišvengiamas su-byrėjimas dar šį šimtmetį. Kalbėtojų eilėse buvo universiteto prof. D. Abshire iš Vašingtono, prez. R. Nixono laikais turėjęs JAV Valstybės sekretoriaus pavaduotojo pareigas. Jis taip pat pranašavo, kad Sov. Sąjunga negalės išlaikyti dabartinę savo formą.

— Chicago's teismas nubaudė aštuonis tarybų savininkus po \$5,000 už bandymą nusukti valstybės mokesčius.

MULA CHOMEINI, NUTARĖ KERŠYTI UŽ GUBERNATORIAUS NUŠOVIMĄ

SUĖMĖ SARLATMANDARI GRUPĖS ŽMONES, JUOS ISTARĖ IR SUŠAUDĖ

Mirė Pančio Vilia našlė

CHIHUAHUA, Meksika. — Gydytojas Raul P. Rios antradienį pranešė, kad nedideliame šiaurės Meksikos miestelyje mirė Luz Coral de Villa, sulaukusi 89 metų amžiaus.

Francisco (Pancho — tar. Pančio) Villa pirmą kartą pažino Luz Coral, kai ji buvo 18 metų. Tuo metu Pancho Villa buvo gerai ginkluotas revoliucionierių grupės vadas. Jis užėjo pas našlės motiną ir krautuvę ir užsakė maisto savo daliniui. Motina paruošė reikalaujamą maistą. Už trejų metų jis ir vėl įžengė į tą pačią krautuvę, bet šį kartą jis paprašė 21 metų Lus (šviesos) rankos. Ji sutiko ir su juo susituokė.

Chihuahua miestelyje Pančio Villa (Pancho Villa) šeima turėjo savo namelį. Vilia tęsė kovą, o Luz augino vaikus. Pacio Vilia paskutiniomis metais neturėjo jokių pajamų. Iš savo namelio ji padarė Pančio Vilia muziejų. Meksikiečiai ir užsieniečiai užsidavė namus pasižiūrėti gar-saus kovotojo paliktų ginklų ir kitokių dalykų. Namo ir muziejaus lankytojai palikdavo našlei mokesčius, už namo parodomą. Našlė buvo labai kukli. Ji pasakodavo atvykusiems svarbesnius savo gyvenimo įvykius, surištus su Pančio Vilia.

Paskutiniiais penkeriais metais ji negalėjo vaikščioti, tai jūdėjo sėdėdama kėdėje su ratukais. Jiedu su Pančio buvo sulaukę dukters, bet ji mirė mažutė, vos 20 mėnesių.

Pančio Vilia padėjo šrinti Francisco Madero. Generalas John Pershing įsiveržė į Meksiką Pančio Vilia sumiti, bet nepajėgė. Pančio Vilia baigė di-nas Durango provincijoje.

— General Mills bendrovės pelnas pakilo 8 nuosimciais iki \$37 milijonų, arba 73 centais kiekvienai akcijai.

JAMES THOMPSON
Governor, Illinois

Illinois valstijos gubernato-rorius J. Thompson, surinkęs politinei kampanijai virš mi-lijono dolerių, labai paten-kintas prez. Reagano kelione ir kalba. Thompsonas žino, kad jam teks vesti labai sun-kią rinkiminę kampaniją.

TEHERANAS, Iranas. — Ofi-cialus pranešimas sako, kad tre-čiadienio rytą Qom mieste buvo suimti 40 iranėčių, jie istardyti, išvežti už miesto ir visi ten su-saudyti.

Oficialiame pranešime dar pridėta, kad suimti mulos Sar-latmandari šalininkai. Yra pa-grindo manyti, kad Sarlatman-dari kitaip galvoja apie Islamo respublikonų planus kraštui val-dyti ir nepitaria prezidento Ba-ni Sadr pašalinimui. To galėjo užtekti, kad Sarlatmandari ša-lininkai būtų įtarti gubernato-rius Ansaris nušovimu.

Oficialiai nieko nepranešta, net nepasakyta, už ką Kaspijos jūros pakrastyje taip greitai su-saudyti žmonės. Pats Chomeini gyvena Qom apylinkėje. Ji ne-manė, kad jo provincijos guber-natorius, važiuodamas į darbą, galėjo būti nušautas.

Nuo Islamo respublikonų par-tijos centro išsprogdinimo, Isla-mo smogikai jau suėmė ir su-saudė 140 žmonių. Suimtų žmo-nių skaičius yra didesnis, bet didokas jų skaičius dar laukia teismo. Chalko grupės veiklius narius šaudė be teismo. Jeigu smogikai nustato, kad šios grupės narys buvo veiklus visuome-niniame darbe, tai jis šaudomas be jokio tardymo.

Teherano radijas trečiadienį pranešė, kad sostinėje uždaryta britų žinių agentūra. su visais jos skyriais. Britų reporteriai netiksliai informavo laikraščių redakcijas apie įvykius Irane. Visi britų korespondentai priva-lės išvažiuoti iš sostinės ir iš vi-sų Irano provincijų.

Ta pati Irano Pars agentūra pranešė, kad vyriausybė įsakė visiems Pietų Korėjos diploma-tams išvažiuoti iš Irano. Vyriausybės pranešimas nesako, ku-riais sumetimais prieš korėjie-čius priimtas toks griežtas nuta-rimas. Pietų Korėjos diplomatai turi tikėtai 48 valandas išvažiuoti iš Irano.

Islamo centro išsprogdinimas labai įtampė nutaikas visame krašte. Dabar iranėčiai imasi priemonių prieš užsieniečius. Mula Chomeini vyriausybės po-sėdžiuose nedalyvauja.

NUBAUSTAS UŽ BLOGĄ SAUDYMĄ

NASHVILLE, Tenn. (UPI). —

Tennessee Apeliacijos teismas pirmadienį nubaudė policijos patrulį Timothy Allen už neti-kėtai blogą saudymą. Policinin-kas Allen šovė į puolantį jį pei-liu, bet sužeidė asmenį, stovintį už 25 pėdų ir 90 laipsnių šone nuo užpuoliko. Nukentėjusiam teismas priteisė \$15,000.

— Diplomatas Philip Habib pirmadienį matėsi su preziden-tu Reaganu ir gavo paskutines instrukcijas savo misijai Sirijo-je ir Izraelyje.

Senatorius Frank Savickas kviečia visus lietuvius šeštadienį būti Marquette Parke — Lithuanian Plaza Court su-buvime. Senatorius Savickas ir burmistrė Jane Byrne pasakys pagrindines kalbas.

KALENDORELIS

Liepos 9: Veronika, Vida, Bi-jotė, Alvytis, Sirtautas.

Saulė teka 5:24, leidžiasi 8:26. Oras šiltas, vakarė li.

MARIJA RAMANAUSKAITE, Medicinos mokslų kandidatė ATSARGIAI — NUODAI

Iš vieno Biržų rajono kolūkiečių ligoninė atvežė ketverių metų berniuką. Vaikas — arkjais,...

— Kaip vaikas galėjo pulti prie nuodų? — klausiu. Išgirstu labai paprastą istoriją. Netoli kolūkiečių namų yra nuodingųjų chemikalų sandėlis. Jo kicmė būdavo beicuojami grūdai. Berniukštis kur buvęs, kur nebuvo, vis bėgdavo prie sandėlio, valandas spoksodavo į jdomas mašinas. Jaunas organizmas ypač jautrus nuodams. Jau po mėnesio tėvai pastebėjo, kad sūnus ima mikšioti...

Gydymas atitinkamais priešnuodžiais, berniukas greitai taisėsi ir po dviejų mėnesių išvažiavo į namus.

Kaip nustebau po kurio laiko vėl jį pamatėsi ligoninėje. Berniukas nebegalėjo nei vaikščioti, nei kalbėti, nieko nevalgė. Kas dvi tris valandas jo kūnelį tampė traukuliai. Tai buvo tipiški smarkaus apsinuodijimo požymiai.

— Ar dar neužteko vienos pamos? — pasibaisėjau aš. Tėvai dievagojosi, kad vaikas ne iš tolo neidavo prie sandėlio, kad iš viso jame paskutiniu metu niekas nieko nedarė su chemikalais.

Pakartotinis gydymas nuo apsinuodijimo pesticidais pastatė berniuką ant kojų. Jis vėl gražiai kalbėjo, noriai valgė, atgavo gerą nuotaiką. Bet vis nesi-ryžau išleisti vaiką namo. Juk būtent namuose jo būklė staiga pablogėjo po pirmojo gydymo. Kur čia šuo pakastas?

Paprašiau tėvų atvežti kiaušinių ir pieno. Mano spėjimams pasitvirtino. Tyrimai laboratorijoje parodė, kad šiuose produktuose yra neleistinai daug granozano. Paaiškėjo, jog prieš metus gyvuliai buvo šeriami iš da-

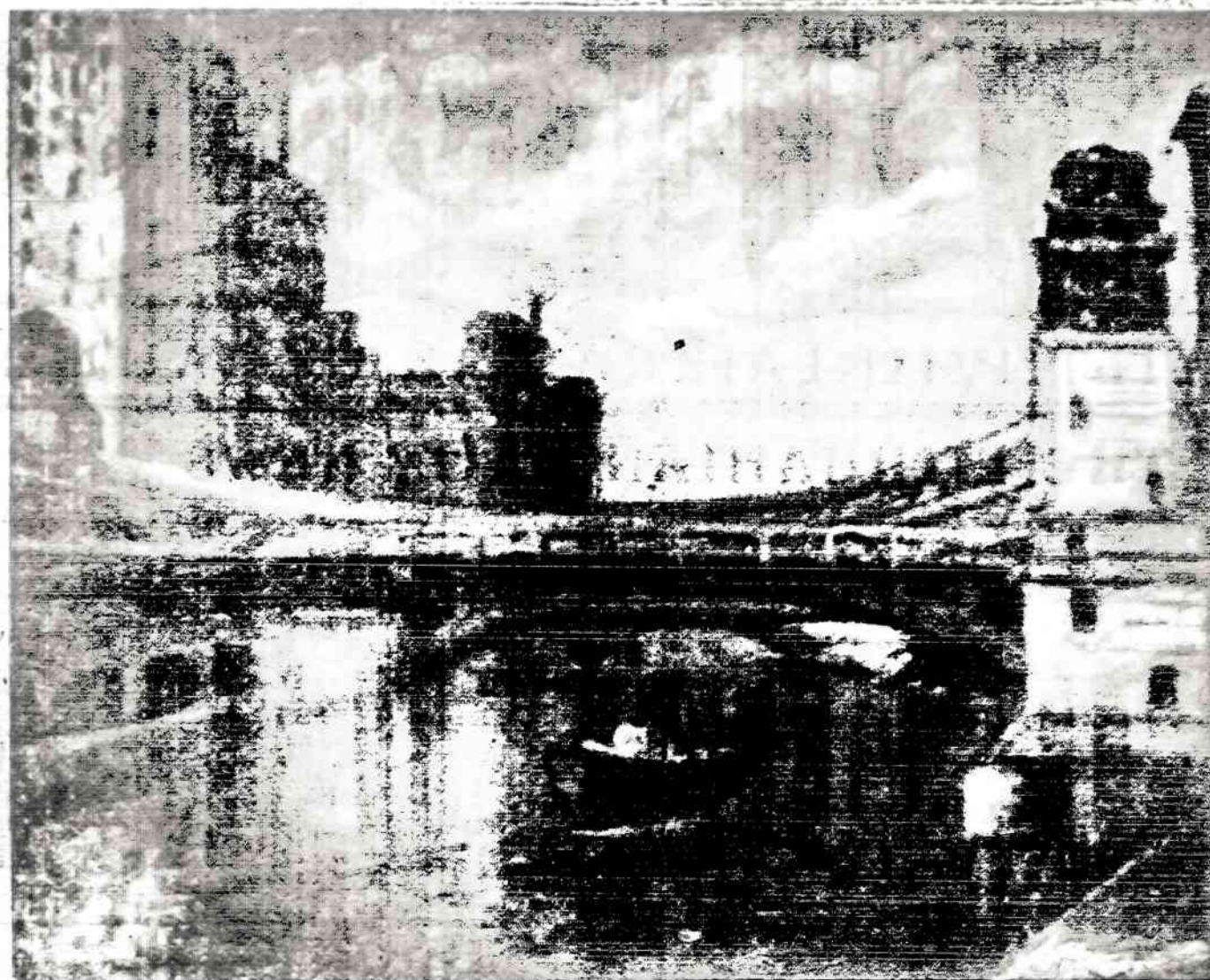
lies beicuotais grūdais. Be to, matyt, karvė netoli sandėlio rupsnodavo žolę, apkrėstą chemikalais, visos prileidavo nety-

chemiškai apdo-kiu būdu grano-zanas kaupavosi piene, kiaušiniuose, mėsėje, o juos beevalgy-damas, vaikas ir atkrito.

Berniuką išleidau iš ligoninės tik tada, kai visi kolūkiečių gyvuliai buvo sunaikinti. Kam aš pasakoju šią liūdną istoriją? Ogi tam, kad priminčiau, kokių apverktinų pasekmių susilaukiame, kai nesilaikome būtiniausių darbo su nuodingais chemikalais taisyklių, kai netinkamai juos laikome bei saugome.

Eastaruoju metu visą žmonių jaudina klausimai, susiję su nuodingųjų chemikalų naudoji-mu žemės ūkyje. Pesticidų gami-nime vis daugiau. Praktikoje dažniausiai naudojami chloro-organiniai (DDT, heksachloro-nas, chlorpinenas), fosforoorga-niniai (tiofosas, chlorofosas, merkaptofosas), gyvsi dabr-io (granoaznas), arseno (Paryžiaus žaluma, arsenitai) ir kt. (DNOK, cinebas, sevinas) junginiai. Šie nuodingieji chemikalai gana efektingai naikina žemės ūkio kenkėjus. Tik bėda, kad jie ne-daro atrankos, kur žalingas, o kur naudingas gyvis.

Jie neigiamai veikia ir gyvuli-us, ir žmones. Minėtųjų nuodingųjų chemi-kalų toksikologinis veikimas dar ne visai aiškus. Mokslininkai ginčijasi, kuriuos kokiomis sąly-gomis galima naudoti, kokių ver-ta pakeisti mažiau nuodingais arba ne tokiais patvariais. Tik viena visiškai aišku: mes privalome visais galimais būdais apsaugoti gamtą, o tuo pačiu ir žmogų, nuo kenksmingų proce-sų. Todėl norisi, palikus nuoša-lyje mokslinius ginčus, apsisotiti ties praktiniais uždaviniais, ku-

MIKAS ŠILEIKIS

"TILTAS" (Aliejus)

ATEITIES TILTAS

GABIJA — UGNIES DEIVĖ

Išvairiose Lietuvos vietose namų ugnies vardai buvo skirtingi, kaip: Gabija, Gabėta, Gobė-jėta ir Gobija. Žmonės ugnį la-bai gerbdavo. Ją užgesinti bu-vo galima tik su švairiu ir šaltu vandeniu. Negalima ugnies terš-ti, spardyti ar mindžioti. Kas ug-nį įžeidžia, susilaukia įvairių bausmių, būdamas dar gyvas ar-ba po mirties.

Ugnį reikia valgydinti, lei-džiant nubirti druskai ant ug-nies. Kai ugnis pradeda sprag-sėti nubirus druskai ar užsile-jus viralui, reikia sakyti: "Šven-ta Gabija, būk pasotinta".

Seniau namų ugnį laikydavo židinyje, kur būdavo daug pe-le-nų ir juose visuomet žėrėdavo anglys. Židinyje ugnies užges-i-mas buvo laikomas nelaimės ženklui. Tada ugny su tam tikro-mis apeigomis reikėdavo atsineš-ti iš kaimyno.

Vakare šeiminkė turėdavo gražiai sutvarkytą ugnivietę, sužeriant žarijas ir apkasti pe-le-nais. Tai buvo vadinama "ug-niai patalo klijimu". Tai dary-damos šeiminkės kalbėdavo tam tikras maldeles. Jų yra už-rašytų tokių: "Šventa Gabija, būk rami ant vietos". Arba "Gy-venk su mumis ramybėje šven-ta Gabija". Dar vienas pvz.: "Ugnele, Gabijele, nekurstoma nedek, užklostoma miegok ir ne-vaikščiok po šiuos namelius".

Kiekvienas namas turėjo savo ugnies deivę, kaip tos šeimos globėją, užtarėją.

Asta Kižytė, V kl.

SUAUGUSIŲ ELGESYS SU NAŠLAICIAIS

Pagal Lazdynų Pelėdos "Motu-lę paviliojo". Lazdynų Pelėda gimė 1867 m. mirė 1926 m. Jos tikroji pavar-dė yra Sofija Ivanauskaitė — Pšibiliauskienė. Jos gyvenimas buvo labai nelaimingas, todėl ji

rašė daug apie skausmą ir liū-desį. Ji yra realistė. Viena jos žymiausių apysakėlių yra "Mo-tulė paviliojo".

Ši apyskaitė yra apie du naš-laicius: Petriuką ir Katriutę, ir kaip jie buvo išnaudojami, mo-tinai mirus. Jų kaimynė, Stry-peikienė, pasiėmė juos ir jų tur-tą sau. Ji davė jiems atskirus darbus... Petriukas kapojo vir-bus, paskui sukapotus vilko vi-dun, nešiojo vandenį, vakarais skuto bulves arba apvarčius vijo ir botogus... Petriukas bent nak-ties metu galėjo pailsėti. Kitaip buvo su Katriuke: ji per dieną nusilaužusi turėjo nakties lai-ku prie vaiko budėti. Rytui iš-aušus, jai reikėjo plauti skaras, aslą šluoti, skalbinius skalbti ir bulves skusti... Jie valgė pras-čiau negu šeiminkų vaikai.

Vaikai darydavo visokius pokš-tus ir tėvai manydavo, kad tai labai juokinga. Vaikų nesu-draudavo ir nepamokindavo.

Katriutė, išsilgusi savo ma-mytes, eina ieškoti jos. Ant upės kranto ji mato mamytę ir eina paskui ją. Katriutė nuskęsta, bet dabar ji gali būti pas motulę.

Petriukas, eidamas išgirdo savo sesutės balsą, šaukiantį jį. Nubėgęs prie vandens, jis pama-to savo mamytę ir Katriukę. Kat-riukė sako: "Ateik pas mus..." Petriukas, naštos netekęs, nu-bėga prie jų.

"...Valandėlę lingavo balto-sios lelijos; vėl keletas ribulių per upę perbėgo; ir vėl ramu, tylu. Pas upę rasos ašaromis verkia palinkęs gluosnis, ir lai-bos maldos amžiną atilsį šnabž-da..."

Rasa Buntinaitė, VI kl.
(Iš "Ateities tilto")

SMULKI DOVANA

Parlamento sesijos metu vie-nas atstovas įtikinėja Winston Churchillį, kad vyriausybės siū-lomas įstatymo projektas esąs nieko vertas.

— Aš tamstai duodu savo galvą, — šaukė įtužęs atstovas. — Priimu, — atsiliepė Chur-chilis. — Smulkios dovanos su-stiprina draugystę.

DR. ANTANO J. GUSENO RASTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gyd-y-tojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir ausirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00 Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdžiai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pri-debant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60603

Cold war.

It was bad enough we had to fight the British for our freedom. But on top of that, we had to fight the weather, too.

Because winter at Valley Forge meant snow, ice, and freezing temperatures. All serious enemies to a makeshift army without proper clothing, not nearly enough food, and short on ammunition.

It was an army long on courage, but short on money.

And then the money came. Some \$27,000,000 from the pockets of new Americans.

That's how people took stock

Take stock in America.

200 years of the same location.

In America back then, and you know how they turned out.

Nowadays, people are still helping America stay strong and self-sufficient. And they're helping themselves to safe, dependable savings. By taking stock in America with the Payroll Savings Plan.

Buy United States Savings Bonds. They won't leave you out in the cold.

Now it's Bonds per 1% interest when held in monthly of 3 years (4 1/2% the first year). Low, stable or guaranteed Bonds can be replaced if records are provided. When needed, Bonds can be cashed at your bank. Investments not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until maturity.

PIRKLYS IR KURPIUS

Viens pirklys puošniuose rūmuose gyvena; Saldžiai gerė, gardžiai valgė ir greit paseno. Kas dieną ruošdavo balius ir banketus, Sukviesdamas į juos pažįstamus visus. Vynų ir gardumynų pas jį sandėliai prikrauti; Visko ten yra, ko tik panori gauti. Žodžiu, jo rūmuos buvo tikras rojus; Bet jo sveikatą tykojo pavojus: Senatvė jis negal gerai miegot, Gal dėl to, kad bijojo turty jis nustot, O gal baiminos pragaro kančių; Žodžiu, jis nedamiejojo daug naktų. Be to, jei kartais auštant jis užsnūsta, Tai jį nauja bėda užplūsta. Priešais jį gyvena vargšas batsiuovys, Toks linksmas dainininkas ir juokdarys, Kurs nuo aušros iki nakties nuolat dainavo, Ir turtuolį tą kamavo, Neduodams jam užmigti. Kas daryti, kad su kurpiu tuo sutikti Ir nuo dainavimo jį atkalbėt? Gal reikia liepti jam tylėt? "Bet tokių teisių jūs neturite", jis pasakys. O gal jį paprašyti? Bet ar jis klausys? Galų gale pirklys išėitį surasti sugebėjo. Jis kviečia pas save kurpių. Tas atėjo.

— "Sveikas, brangus kaimyne, ar jauties gerai?" — "Ačiū už malonų žodį, lenkiuosi aš žemai". — "Na, kaip, brolyti, eina tavo reikalai?" — "Reikalai, jūs klausiat? Neblogai". — "Todėl tu daug linksmai dainuoji?"

Tu, aišku, niekad nedejuoji", — "Peikti likimo nematau ir negaliu murmėti: Aš darbu užverstas ir netenka man liūdėti. Mano žmona gera ir dar jauna; O tu žinai, kad su gera žmona Yra linksmiai gyventi? Ne taip greit teks pasenti".

— "Ar pinigų turi?" — "Ne, nėra atliekamų. Bet nėra pas mane ir skolų". — "Tu būt turtingu ir nenori, kaip matau". — "To aš nėsakiau;

Bet aš džiaugiuos ir tuo, ką išigijau. Tu, kaimyne, žinai geriau, Kad žmonės iki mirties Nori turto vis daugiau. Tokia jau mūsų prigimtis, ištis. Juk tau tur būt tavo turto irgi per mažai. Jei būčiau aš turtingas, būt ir man gerai". — "Aš matau, kad tu kalbi protingai.

Nors turtai būna ir klatingi, Bet jei reik kentėti, Tai su turtais vis bus lengviau. Štai paimk mano dovaną tuojau; Čia pilnas maišas pinigų. Linkiu tau su jais sulaukti geresnių dienų. Tik žiūrėk, tu jų neprašaištyk; Gerai juos juodai dienai palaikyk. Tu man patinki už teisybę; Pasinaudokie mano labdarybe. Čia lygiai penki šimtai rublių. Sudie". Mūs vargšas, pagriebęs maišą, kaip užburtas Tekinas išbėgo ir buvo greit namie. Tą pačią naktį jis užkasė rūsyje savo turtą, O su juo ir savo gaivinantį linksmumą Bei nerūpestingumą. Nuo tos dienos ne tik jis dainuot nustojo, Bet ir mintys apie lobį jį nuolat persekiojo. Nemigą dabar ir jis igijo. Visus jis įtaria ir visko bijo. Kai tik naktį pelė pakrapšto, Atrodo jam, kad vagis jo turtą iš žemės kapsto; Išbąla visas ir sustingęs laukia, Ar neišgirs, kaip maišą jo iš žemės traukia. Na, žodžiu gyvenimas jo taip jau pablogėjo, Kad nusiskandint jis panorėjo.

Kurpius ilgaį vargo, daug kentėjo Ir pagaliau blaivi mintis jam užėjo. Sugrįžo jis su maišu pas geraširdį Ir sako: "Ačiū tau už jautrią širdį; Štai tavo auksas, paslėp jį į skrynias. Aš tau teisybę pasakysiu: Mano miegą ir dainas Nei už milijoną nemainysiu".

(V. Petraitis, Pasakėčios, 217 psl., kainą \$3.)

gaunamos Naujienose.

LIŪDNA TAMAROS ISTORIJA

(Tėsinys)

Šią žinią Tamara priėmė, mergaitė sulaukus 13 metų. Džons Hopkinso universiteto Kenedžio institutas po dviejų savaitių tyrimų patvirtino, kad visi, išskyrus Tamara, žinojo: Sintija buvo ne pagydoma, bet jės neišsivystymas nebuvo labai rimtas. Dvi savaites išbuvusi institute į švę panašiu tarpe Sintija pastebimai geriau jautėsi, nei anksčiau. Motina buvo įtikinta, kad dukrai reikia specialios mokyklos. Sintija buvo patalpinta į benediktino vienuolio 1926 m. įsteigtą Sv. Gertrūdos mokyklą, kurioje ji gerai jautėsi ir vystėsi iki aštuoniolikto gimtadienio.

Antrų metų bėgyje šioje mokykloje Sintija beveik numirė, apsirgusi vadinamu Guilino-Baro sindromu, kurį iššaukė persilimo serumo įsivirkštinimas. Šios mokyklos ligoninė laukydama Tamara galų gale nustojo įtarti, neįsijusi vienuolės, bet priėmė jį pasiaukojimą ir rūpestį, nors ir rezervu katalikų tikėjimui.

Sintijai suaugus, teko ieškoti naujos mokyklos. Ji buvo surasta Trojeje, Pensilvanijoje. Savo mintyse Tamara, tačiau, vis tikėjosi, kad kada nors atsirastų gražus rūpestingas vyras, su kuriuo Sintija galėtų sukurti šeimą ir džiaugtis ta palaima, kurios Tamara pati nepatyrė.

Pažintys

Tamara buvo magnetiška as-

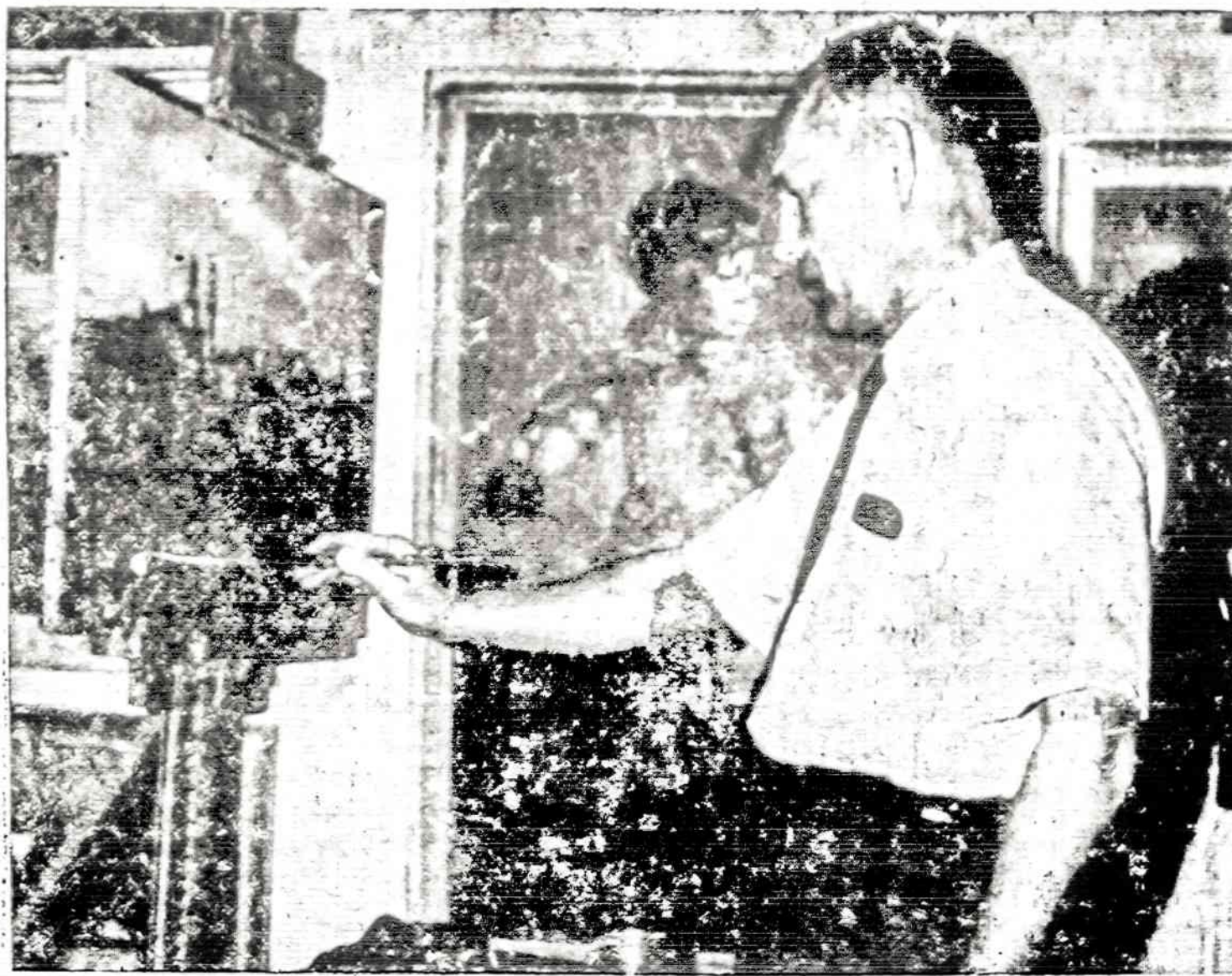
menybė, kuri lengvai patraukdavo vyrų dėmesį. Vos metus Vašingtone buvusi, ji jau buvo pakviesta dalyvauti prezidento Eisenhowerio antros priesaikos pokylyje. Kartą, kai dalyvaujant Sovietų ambasadoje priėmimo, jai asistavo patrauklus Sovietų karininkas, kuris vis pirso ap-lankyti gražiąją Rusiją. Pritrūkus kantrybės Tamara galop paklausė, ar jis yra matęs Sibirą. Neigiamo atsakymo sulaukus, ji tik tepasakė: — O aš buvau ir mačiau...

Tamara nebuvo kalbi ir labai retai prasišildavo apie savo praeitį ir išgyvenimus.

Bendradarbiai dažnai nustelbdavo, Tamara pamatydami jų pobūviuose garsių žmonių palydoje. Jų tarpe buvo tokie, kaip Erikas Severeidas, senatorius Neubergas, Driū, Piersonas, advokatas Banihaldis, senatorius Taueris, Teodoras Sorensenas ir kiti.

Netrukus Tamarai ir rimtu irauku, kurie jai pasipiršdavo. Kol vyras buvo dingęs, vedybės negalėjo būti įvykdytos. Bet ir jam mirus, Tamara nesukubėjo ištekėti.

Paskutinis jo kandidatas buvo Ričardas Deningas. Kuklus, net ir bailus, beplinkantis našlys, atrodo, tiko 43 metų amžiaus Tamarai. Ji buvo nusistovėjusi ir jai terūpėjo tėti gyvenimo ir jos dukters ateities rutiną. Atrodo, kad Deningas patiko ir jos dukrai Sintijai. Ši draugystė

ANTHONY COOPER

"PRIE DARBO"

stiprėjo ir vystėsi ketverius metus.

Tamara tuo metu jau buvo advokatų grupės prižiūrėtoja Amerikos Darbo Rūmuose. Visada geros sveikatos buvusi, ji staiga pajuto vidurių skausmus ir pakilusią temperatūrą. Tyrimai parodė piktybinį auglį. Vilties nebebuvo.

Blogas žinias išgirdusi, Tamara paskambino Deningui, prašydama užsakyti bilietus seniau aptartai kelionei po Viduržemio jūrą. Kelionės metu ji aplankė ir Jeruzalę. Atsirado daugybė ne pažįstamų giminių. Jų tarpe atgijo prisiminimai. Tamara pradėjo laisvai kalbėti apie savo išgyvenimus nacių Vokietijoje Rusijoje, nes ji buvo suprantanti žmonių tarpe.

Šešioms mėnesiams praėjus, 1980 m. gegužės 3 d. imigrantė Tamara Jafė Voul užmerkė akis. Jai buvo 47 metai.

Epilogas

Si liūdna istorija atveria daug įvairių dalykų. Gal vienas svarbiausių yra tas, kad pasaulyje kenčiame ne tik mes, bet ir kiti žmonės, nors dažnai jie to kitiems neparodo. Istorija taip pat rodo, kad Sovietai lygiai taip elgėsi su kitais, kaip ir su lietuviais. Matyt taip pat, kad Tamara, būdama imigrantė ir be turtingų tėvų paramos, mokoje prisitaikyti ir Amerikoje neparaudė.

Nėra žinoma, kodėl Tamaros tėvas Borisas paliko šeimą nacių Vokietijoje ir pats išvyko į JAV. Ar jam trūko pinigų, ar

"KRIVULĖ" GYVUOJA

Kai 1940 m. birželio mėn. Lietuva okupavo raudonoji armija, tuojaus prasidėjo Lietuvos policijos tarnautojų areštai. Skundėsi, kaip ir kompartijos pareigūnai, daugiausia buvo žydai. Policijos tarnautojus mušė, kankino, vėžė į Sibirą, korė, šaudė, bet kai 1941 m. birželio mėn.

šeima negalėjo gauti įvažiavimo vizos? Tiesa, nors jis ir žmona buvo žydų kilmės, ne vienas jų savęs neskaitydavo žydu ir su žydais artimų santykių nepalaikė. Atsimintina, tačiau, kad net vėlesnis Amerikos žydų organizacijos tarpininkavimas nepadėjo joms šeimai ištrūkti iš Vokietijos.

Kodėl? Yra taip pat naujiena, kad net 1941 metais, Vokietijos Rusijos karą įkarštyje, šie priešininkai per Turkiją dar vis keitėsi žmonėmis. O tie žmonės, juk, nacių akyse buvo žydai. Ar čia buvo nacių svarbu iškeisti svetimų valstybių piliečius gaunant vietą jų dar Rusijoje užsilikusius vokiečius? Ar tai buvo daroma norint vakariečiams parodyti, kad Sovietų Sąjunga nesiskaito su vakariečių (Anglijos, Amerikos ir pan.) piliečių teise būti gražintiems?

Iš visos istorijos, taip pat matyti, kad JAV ypatingų pastangų žydus iš nacių Vokietijos išgelbėti 1941 metais nedėjo, bet leido konsularinei biurokratijai sukurti savo procedūras, tarsi tie žmonės nebūtų buvę pavojusai!

(Pabaiga)

vokiečiai puolė Sovietų Rusiją, iškart atsirado pakankamai Lietuvos policijos tarnautojų, kad šauliams padedant, dabotų tvarką, o vienas majoras, buvęs inspektorius, tvarkė policijos departamentą.

Daug Lietuvos policijos tarnautojų išėjo partizanauti, kai raudonieji antrą kartą grįžo į Lietuvą ir garbingai žuvo Lietuvos miškuose, bet daug išbėgo ir į Vokietiją, o paskui išsisklaidė po įvairius kraštus.

Cikagoje 1955 metais jie įsteigė savo klubą "Krivulė", kurs gyvuoja ir šandien.

Liepos 5 d. Saulių namuose įvyko jų pobūvis — piknikas. Niekur nebuvo galima taip skaniai, sočiai ir pigiai pavalgyti, kaip čia. Kugelis, kaldūnai, dešros, kopūstai ir visos kitos maistos ponij — suvaizdienes, Skamos ir kitų pagaminti buvo be priekaišto.

Daryvių nebuvo per daug, nes Lietuvos policijos tarnautojų tikrai nebėra daug likę, bet su šeimomis ir kaimynais prisirinko veik pilna salė.

Visi vaišinosės ir šeimyniškai, linksmai praleidome sekma dienos popietę.

S. Paulauskas

— Aš mėnau, kad tamsta sutinki su tuo, jog laikas yra geriausias gydytojas. — Dėsto gydytojas pacientui.

— Sutinku, daktare, bet tik su išimtimi, kad nėra grožio specialistas.

IS LIETUVISKŲ KAIMŲ ISBEGO 320 TUKSTANČIŲ ŽMONIŲ

Apie Lietuvos žemės ūkio problemas Literatūros ir Meno (1981 kovo 21) skiltyje, palyginant, atvirai pasisako "LTSR valstybinio plano komiteto pirmininko pavaduotojas" Vytautas Ožiūnas. Sužinojome, kad per dešimtmetį kaimė sumažėjo 320 tūkstančių žmonių: "Kasmet jų prarandame maždaug tiek, kiek yra gyventojų vidutiniškai viename reespublikos rajone. Blogiausia — tas procesas turi tendenciją toliau plėtotis... vidutinis darbingo kaimo žmogaus amžius respublikoje jau persirito per 50 metų. Ketvirtadalis gyventojų — pensininkai. Ypač smarkiai mažėja jaunimo iki 30 metų amžiaus. Jau dabar stokojame apie 50 tūkstančių darbingų žmonių".

žesni, o ten, kur blogesnės darbo, buitinės, kultūrinės sąlygos, kur sunkiau sukurti šeimas... šimtui jaunų vyrų tenka mažiau atitinkamo amžiaus moterų. Taip iškyla paprasčiausia šeimos sukūrimo problema. O juk šeimos — pagrindinės ląstelės, galinčios išlaikyti kaimo gyventojų demografinį stabilumą". Kaimo gyventojų mažėjimas yra visuotinė problema.

Tačiau Ožiūnas pamiršta paminti ypatingas Lietuvos kaimo nykimo priežastis: priverstinę kolektyvizaciją, masinius išvežimus, terorą, žemdirbių išnaudojimą, vienkienį naikinimą, ir kolchozinės sistemos sloputį.

(Elta)

NEPAVYKO NUMISTI IZRAELIO LĖKTUVO

TEL AVIVAS. — Antradienį Izraelio lėktuvas įskrido į Pietų Libano sritį patikrinti, ką siūlyt ir palestiniečiai daro Izraelio pasienyje. Priešlėktuvinės raketos tuojau pakilo ir pradėjo vyti Izraelio lėktuvą.

Netrukus sirijiečiai pasigyrė, kad viena priešlėktuvinė raketa numušė Izraelio lėktuvą. Tel Avivo radijas tuojau paskelbė, kad jokia priešlėktuvinė raketa nepataikė į Izraelio lėktuvą. Laikinas, pastebėjęs, kad lėktuvo mechanizmas neveikia taip, kaip turėtų veikti, pats pasuko į Izraelio sieną ir nusileido. Sirijiečių pasigyrimas neturi pagrindo.

MOKSLININKAS IR BLUSA

Tulas mokslininkas ilgai tyrinėjo blysių gyvenimą. Patirtus poreikius užrašinėjo. Tyrimas parodė, kad jam taip pavartyko blusas išdresuoti, kad jos vykdo jo žodinius įsakymus. Pastaboję jis parašė: "Blusas gerai girdi ir pildo įsakymus".

Tyrinėdamas toliau vienai jis ištraukė užpakalines kojas ir mėgino įsakinėti šokti, bet blusa nejudėjo iš vietos. Toliau mėnesė pastabose, jis užrašė: "Pasalinus užpakalines kojas blusa apkurto".

Kur auga aukščiausios pušys?

— Pamaryje, nes kai ten pakyla vėjas, tai Varšuvoje kunkorėžiai krinta!

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATORIA, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstanti, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Ciurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rukščelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkės aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslus to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● LIETUVISKASIS PAMARYS, Henrico Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrčių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$6.

● KĄ LAUMĖS LEME, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinskio knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● SATYRINĖS NOVELS, M. Zoschenko kūryba, J. Valašičo vertimas. 200 pol. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2. Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, pridėti dolerių persiuntimo išlaidoms.

3 — Naujienos, Chicago, 8, IH. Thursday, July 9, 1981

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, IL 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, IL

• ROČESTINGAI IŠPILDŲMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atidara šiokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

Inž. LIŪDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaipIŠ PRAEITIES ŪKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvių ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, parašė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-4106

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusi metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$13.00
	vienam mėnesiui	\$ 4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per		
six months, \$12.00 per 3 months. In	Kanadoje:	
other U.S.A. localities \$40.00 per year,	metams	\$45.00
\$22.00 per six months, \$12.00 per	pusi metų	\$24.00
three months. Canada \$45.00 per year,	vienam mėnesiui	\$ 4.00
other countries \$43.00 per year.		
25 cents per copy	Užsieniuose:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$48.00
Orientacine kainos:	pusi metų	\$24.00
Kanadoje ir priemiesčiuose:		
metams	\$45.00	seksimadienius. Leidžia Naujienų Ben-
pusi metų	\$24.00	druvė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
trims mėnesiams	\$13.00	IL. 60608. Telef. 421-4106.
vienam mėnesiui	\$ 4.00	
Kas JAV vietovė:	Pienius reikia siųsti pašto Money	
metams	\$40.00	perduoti kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Nori prisitaikyti prie BALFo

Visi žinojome, kad inž. Algimantas Gečys jau antras dešimtmetis bando suorganizuoti tokį lietuvišką sambūrį, kuris apimtų visus Amerikos lietuvius. Gečio draugai sugalvojo primesti Amerikos lietuviamsc Bendruomenę, bet nieko iš to neišėjo. Amerikos lietuviams rūpėjo laisva, nepriklausoma ir demokratinė Lietuva, bet Gečiui rūpėjo Gečio valdomi Amerikos lietuviai. Nei Gečys, nei jo pirmtakūnai nepajėgė įtikinti Amerikos lietuvių ir nepajėgė sudaryti vieningos Bendruomenės. Vietoj vienos, šiandien turime dvi.

Inž. Gečys suorganizavo garsią politinę konferenciją New York'e, bet iki šio meto niekas konkrečiai nežino, kas New York'e nutarta. Vienuolių kontroliuojama lietuvių katalikų spauda giria ten vykusią Gečio konferenciją, bet iki šio meto dar niekur nebuvo paskelbta, kas ir ką nutarė, ir kokius klausimus diskutavo. Galime vadovautis tik tiktai trumpomis ištraukomis, ką atsakingi žurnalistas paskelbė.

K. Jankūnas New York'e leidžiamajame pranciškonų Darbininke jau paskelbė du rašinius, bet jis dar nepaskelbė nė vienos išties kalbos. Darbininke paskelbta visa eilė fotografijų, kuriose matosi Valstybės departamento pareigūnai, jiems parodyta pavergtoje Lietuvoje nelegaliai leidžiama spauda, kurią surinko vienas didžiausių spausdinto žodžio rankiotų. Jis parodė atsakingiems pareigūnams atvežtus spausdinius, bet nei pareigūnai mokėjo lietuviškai, nei rankiotas pramoko angliškai, kad galėtų papasakoti, kokius lapus jis atvežė į New Yorką. Spaudos paroda buvo be žodžių, bet fotografijos išėjo įdomios. Buvo gražu žiūrėti, kaip amerikiečiai, lietuviškai ne žodžio nesuprasdami, skaitė eksponatus. Jie net negalėjo atskirti, ar nelegaliai tuos laikraščius spausdino lietuviai, ar kas kitas juos spausdino lietuviams. Kanados lietuviams buvo pasiūlyta "tikrų patriotų" organizacija, bet nieko iš to, kol lietuviai vartoja savo protą.

Dabar atsiradę "patriotai" įstojo į kunigų seminariją, kad galėtų geriau įtikinti lietuvių emigrantus, bet ir šiuo atveju "patriotai" neturi geresnio pasisėkimo.

Jiems buvo parodytos durys ir pasakyta, kad niekad daugiau kojos neįkeltų. Reikia manyti, kad ir seminarijos vadovybė, išaiškinusi reikalą, tokiems "patriotams" uždarys duris.

Be visos eilės trumpų epizodų, žurnalistas K. Jankūnas įdėjo tokią žinią apie inž. Algimanto Gečio sukvietus įvairius pareigūnus:

"Šioj srity per paskutinius 5 metus padaryta pažangos, nes Lietuvių informacijos centras pradėjo telkti visokeriopą ir iš įvairių šaltinių gaunamą medžiagą apie politinius kalinius okupuotoj Letuvoj ir ta medžiaga maitina ir Vliko leidžiamą Elta. Buvo apgailestauta, kad iki šiol nepavyko sukelti gero triukšmo apie JAV gimusį politinį kalinį Vyautą Skuodį. Reikėtų įvairiais būdais siekti, kad kiekvienas politinis kalinys būtų žinomas Vakaruose, kad akcija už jų išlaisvinimą būtų vedama kartu su kitom tautybėm, kaip, pvz., už Nobelio premijai jau trečią kartą pristatomų Ščaranskį, Ginzburgą ir Petkų. Išėivioj nuolat auganti baimė nepakęnti okupuotoj Lietuvoj pasilikusiems giminėm sulaiko nuo informacijos perdavimo reikalingom įstaigom. Kaliniui yra labai svarbu, kad apie jį būtų žinoma Vakaruose, nes tai bent netiesiogiai jį apsaugo. Siūlyta sudaryti naują arba prijungti prie BALfo specialų fondą politiniams kaliniams šelpiti.

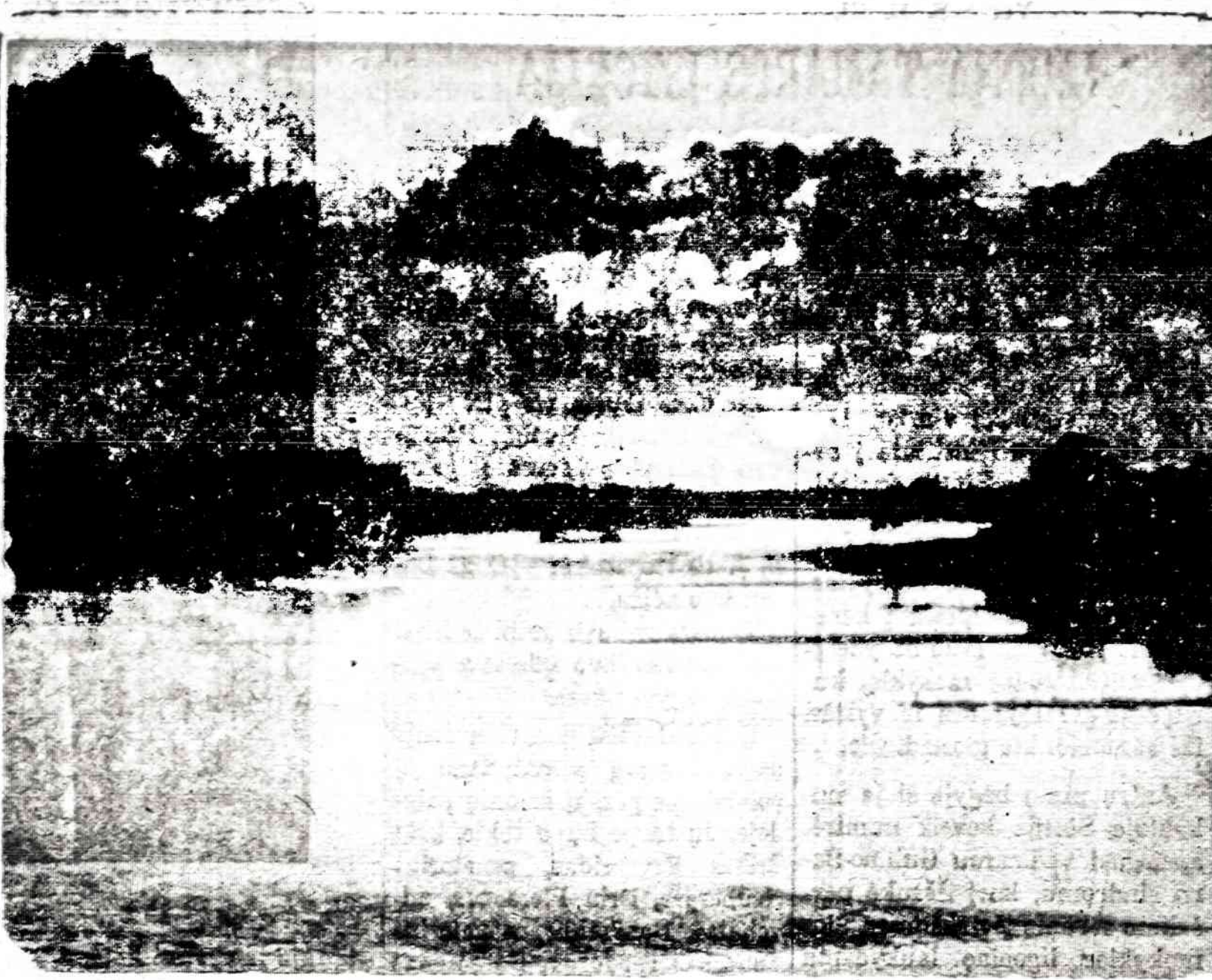
(Darbininkas, 1981 m. liepos 3 d., 4 psl.)

Juozas Danys New Yorkan Gečio sukvietimams žmėnėms skaitė paskaitą apie rusų laikomus politinius kalinius. Suvažiavusieji nieko apie kalinius nežinojo. Danio žinias apie kalinius papildė Aušra Jurašienė, Tomas Venclova ir Vladas Šakalys. Nei Jurašienė, nei Venclova apie kalinius okupuotos Lietuvos kalėjimuose nieko nežino, nes tuose kalėjimuose jie nebuvo. Vienintelis, kuris būtų galėjęs daugiau pasakyti, tai buvo Šakalys, nes jis buvo tąsomas ne tik po lietuviškus, bet ir po rusiškus kalėjimus. Bet ir Šakalys mažai ką suvažiavusiems pasakė. Priminė kelis anekdotus, susirinkusieji pasijuokė ir baigė šnekas apie politinius kalinius pavergtoje Lietuvoje. Jeigu Šakalys būtų jiems plačiau išpasakojęs savo išgyvenimus, tai susirinkusieji būtų Šakalio nesupratę. Bet ko susirinkusieji nesupratė ir negalėjo išaiškinti, tai kuriam galui lietuviai turėjo rūpintis Ščaranskio ir Ginzburgo likimu. Jeigu jau keliamas lietuvių politinių kalinių likimas, tai suprantama, bet kad Gečio sukvietti lietuviai turėtų pirmon eilėn rūpintis Ščaranskiu ir Ginzburgu, tai, ko gero, ir inžinierius Danys nesupratė. Jis, ko gero, negirdėjo ir apie politinio kalinio Kazio Jakubėno likimą.

Kai paaiškėjo, kad Simą Kudirką rusams atidavė Niksoną įklampinęs pareigūnas, ir kad buvo galimybės nuo Sovietų laivo nušokusį jūreivį išlaisvinti, tai dr. K. Bobelis kreipėsi į prezidentą Fordą ir prašė, kad panaudotų savo galią Kudirkai išlaisvinti. Kudirka buvo išlaisvintas, bet jis, Amerika pasiekęs, nuėjo padėkoti niekuo neprisidėjusiam latviui, o ne prezidentui.

Ščaranskio žmona jau buvo pas prez. Reaganą, išaiškino arešto aplinkybes ir gavo prezidento pagalbos pažadą. Mums atrodo, kad lietuviai bereikalingai eikvotų energiją, siekiant Ščaranskiui pagelbėti. Lietuviai norėtų, kad ir Ščaranskis būtų išlaisvintas, bet lietuviai nesupranta, kodėl Gečys pirmon eilėn susirūpino Ščaranskiu, o ne vergijoje laikomais lietuviams.

Lietuviai nesupranta, kodėl Gečys pirmon eilėn nori išlaisvinti Ščaranskį, bet jiems labai aiškus Gečio noras

Kursių marios

V. KAROSAS

RELIGIJOS VAIDMUO LIETUVOS LAISVĖS KOVOJE

(Tęsinys)

Kalbant apie religijų gyvybinumą ar jų įtaką Sovietų Sąjungoje, negalima remtis vien oficialia statistika ar pogrindžio spaudos duomenimis. Pav. jau nuo Stalino laikų buvo likviduotos visos žydų kalba mokyklos, uždaryta jų spauda, neišleista nuo to laiko nė viena knyga žydų kalba, likviduotos visos žydų rabinų seminarijos. Visoje Sovietijoje išliko vos kelios veikiančios sinagogos, paliktos propagandiniams sumetimais užsienio turistams parodyti. Dar Stalino laikais buvo užvesta t. v. daktarų byla, pagl kūrį žydų samokslininkai mediciniškomis priemonėmis turėję išmarinti visą Kremliaus vadovybę. Remiantis šia provokacija prasidėjo masiniai žydų "valymai" iš partijos, valstybinio aparato, buvo su-

šaudyti ar ištremti žymiausi žydų kultūrininkai. Paruošta planą ištremti visus žydus Sibiran sustabdė staigi Stalino mirtis.

Nežiūrint šių priemonių žydų tautinis sąmoningumas, kuris artimai rišasi su jų religija, nebuvo sunaikintas, bet atgijo Chruščiovo laikais ir dabar pasireiškia plačiu disidentiniu sąjūdžiu. Panašius reiškinius matome pas mahometonus, kuriems, kaip žydams, buvo uždarytos visos seminarijos, uždrausta spausdinti savo religijos knygas. Palikta tik 10% neuždarytų mečečių, uždrausta palaikyti ryšius su Islamo tikėjimo kraštais, bet mahometonų religija per šeimos tradicijas išliko gyva ir dabar sudaro rimtą problemą Maskvos politikai Artimuo-

se Rytuose.

Panašų reiškinį matome ir pas

prijungti prie BALFo Gečio politinių kalinių reikalą. Gečys pasigirs, kad jo vadovaujama organizacija išlaisvino kelis kalinius, o BALFas apmokės Gečio sąskaitas.

ALTas bendromis Amerikos lietuvių jėgomis įsteigė BALFą. Gečys stengėsi sugriauti ALTą, bet jam nepavyko. Jis nepajėgė prieiti ir prie ALTo kasos. Dabar jis nori primesti BALFui Ščaranskio išlaisvinimo reikalą.

Lietuviai žino, kad jie negali prileisti prie BALFo jokios Gečio organizacijos. Jeigu Gečys prisiglaus prie BALFo, tai BALFui bus mirtis. Lietuviams BALFas dar reikalingas. Bendromis jėgomis lietuviai privalo jį ginti.

unitus, prievarta sugrąžintus pravoslavų Bažnyčiai. Ištremus visus unitus vyskopus ir dvasininkus Sibiran, pritaikius griežtas priemones prieš likusius tikinčiuosius, tuo nebuvo sugriautas unitų religinis gyvenimas, kuris, nuslinkęs į pogrindį, išliko gyvas.

Sovietų veikloje Lietuvos religinis gyvenimas nesudaro išimties, nors jame įvyko daug pakitimų. Sunaikinus visą žydų, mažumą, čigonus, išblaškus mažas karaimų ir totorių bendruomenes, repatrijavus vokiečiams į savo kraštą, evakuavus Klaipėdos krašto ir Rytprūsių gyventojus į Vokietijos gilumą, likusieji Lietuvoje katalikai išliko beveik iš absoliučiai dominuojančia religine dauguma.

Ivykę Lietuvos gyventojų radikalus religijos ir tautybės pakitimus, toli gražu nesustiprino lietuvių ar katalikybės krašte, nes vieton sunaikintų, ištremtų, repatrijuotų ar pasitraukusių atvyko šimtai tūkstančių naujų kolonistų, kurie užpildė prastintąs gyventojų eiles, sudarydami naują gyventojų mozaiką, labai skirtingą nuo prieškarinės.

Be šių pakitimų reikia susidomėti milžiniška ateistine veikla ir bendrai komunistinės ideologijos indoktrinacija, dėl kurių nemažas lietuvių skaičius nutolo nuo religinio gyvenimo.

Kaip visoje Sovietų Sąjungoje, taip ir Lietuvoje pasireiškia religinis atgimimas, kuris tam-

(Nukelta į 5 psl.)

STEPONAS KAIRYS

LIETUVIŲ TAUTINIO ATGIMIMO SAJŪDIS

(Tęsinys)

Labiau supramontintoj Lenkijoje tarp darbininkų ir amatininkų pradėtas PPS darbas labai greit sukūrė stiprų socialistinį sąjūdį. Tais pačiais 1893 metais PPS organizavo darbą ir Vilniuje. PPS darbui Vilniuje paruošė dirvą jau 1890 metais čia veikė du studentai: Bronislovas Urbonavičius ir L. Michalovskis, miręs tremty 1899 m. Vilnių pastoviai lankė ir Juozas Pilsudskis — visi trys gimę Lietuvoje.

Reikia pasakyti, kad Vilniuje PPS ne tik savojo čia darbo pradžioje, bet ir vėlesniais laikais rūpinosi sau simpatijų laimėti daugiau inteligentų tarpe, kaip darbininkuose. Apie priežastis teks vėliau kalbėti. Tuo tarpu Vilnius dėl PPS buvo ir tuo įdomus, kad per jį Lenkijon iš užsienio ėjo nelegalioji jos literatūra, — buvo geras tranzitinis punktas.

LIETUVIŲ SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS KŪRIMO RUOŠA

1892 metų pabaigoje Vilniuje apsigyveno Alfonsas Moravsis — bent kiek niūrus, savyje užsidaręs, kiek per daug atsargus jaunikaitis. Dėl tų savo būdo savybių jis vėliau gavo Zuikio slapy-

vardį. Bet, kam teko jį arčiau pažinti, greitai aiškėjo, kad ką tik baigęs vidurinę mokyklą A. Moravskis buvo jau daug skaitęs, daug ką pergalvojęs ir jau nusistatęs socialistas. Dėl to ir apsigyveno Vilniuje, kad pradėtų dirbti tarp darbininkų.

Moravskis nebuvo žmogus, kuris savo entuziazmu mokėtų uždegti ir kitus. Bet, ką jis aiškino kitiems, tuo ir pats buvo nuosirdžiai įsitikinęs ir veikė klausytoją. Pradėjęs dirbti darbininkų kuopelėse, A. Moravskis dėstė jiems apie kapitalistinį ūkį, dirbančiųjų jame padėtį, apie jau paplitusį darbininkų sąjūdį, jo uždavinius bei siekimus; apie politinės kovos būtinumą. Žingsnis po žingsnio savo klausytojams atskleidždamas naujo sietino gyvenimo vaizdą, jis juos laimėdavo ištikimais geresnės ateities kovotojais. Tuomet ir A. Moravskio tartum niūrioje akyse sužibdavo pagaunanti ugnelė.

1893 metų rudenį Vilniun atvyko Moravskio kviečiamas dr. Andrius Domaševičius. A. Domaševičius, jaunas gydytojas, taip pat buvo panevėžietis, gimęs Panevėžyje 1865 metais lapkričio mėn. 29 dieną ir 1884 metais baigęs Šiaulių gimnaziją. Medicinos mokslus jis ėjo Kievo universitete ir juos pabaigė 1890 metais. Trejus metus tobulinosi pasirinktoje specialybėje klinikoje Peterburge, ir, nors jam buvo pasiūlyta pasilikti prie klinikos instituto gydytojams specializuoti, dr. A. Domaševičius grįžo Lietuvon ir apsigyveno Vilniuje. Jo tėvas buvo teismo tarnautojas, o jo protėvius mini H. Sienkivičius savo romane

"Tvanas": dar šešiolikame šimtmetyje Domaševičiai kupstais gyvenę apie Upytę ir buvę šaunūs medžiotojai.

A. Domaševičius pradžioje taip pat mažai mokėjo lietuviškai. Kažkoks Sulkievičius, Lietuvos totorius ir PPS žmogus, tarnavęs tais metais Virbalio muitinėje ir gabenęs savo partijai nelegalią literatūrą, taip A. Domaševičių apibūdino dr. K. Griniaus žodžiais (jo atsiminimų 141 psl.): "Dailus kaip lėlė, bet turi ožį — užsispyrėlis. Dažnai darosi nesukalbamas karštuolis. Veikėjas, organizatorius — menkas; nepastovus, ekscentriškas žmogus". Sulkievičius, kaip ir J. Pilsudskis, nepakentė "lietuviškųjų socialdemokratų" ir, žvairai į juos žiūrėdamas, juos šališkai vertino. Jauanas, simpatingas, linksmo būdo gydytojas, mokąs prie kiekvieno prieiti, A. Domaševičius greit pasidarė laukiamas svečias Vilniaus lenkų visuomenėje, lengvai įgijo simpatijų jaunimo tarpe, išrinktinių sudarė kuopelės ir jų narius pradėjo ruošti darbui darbininkų tarpe. Tai buvo pradžia. Kuo A. Domaševičius tikrai pasižymėjo, tai visuomet gyva iniciatyva, entuziazmu darbe, mokyjimui pasirinkti žmones, "ožišku" užsispyrimu ginti savo nuomonę ir vykdyti pasiimtąjį uždavinį. Buvo nuosirdžiai atsidaęs darbininkų reikalams ir mylėjo savąjį kraštą.

Bus ne pro šalį pavaizduoti tą aplinką, kurioje A. Domaševičiui ir A. Moravskiui teko pradėti darbą. Savo straipsnyje "Kultūros" 1931 m. 4-6 numeriuose "Lietuvos darbininkų judėjimo

istorija sąryšyje su Lietuvos valstybės atgimimo judėjimu" A. Moravskis taip rašo apie tuometinį Vilnių:

"Vilnius ir apskritai visa Lietuva tuomet buvo tikras užkampis, palyginus su rusų ir lenkų centrais. Čia dar buvo jaučiama Muravjovo Korioko laikų atmosfera. Čia dar drebėta prieš kiekvieną fanatišką gubernatorių, poliemeisterį ar ispravniką. Čia dar nebuvo universiteto, savos studentijos, to drąsios ir ryžtingos jaunomenės žiedo; nebuvo populiarių visuomeninių įstaigų, leidinių, mėgiamų laikraščių".

"O tuo tarpu ir čia kai kur jau buvo jaučiama, kad rusų despotizmas, žiaurus carizmas neleidžia vietos gyvenimui normaliai ir natūraliai plėstis, kliudo vietinių gyventojų gerovei augti; kad atėjūnų, pavergėjų, rusifikatorių elementas yra svetimas ir priešingas vietos gyvenimui, vietos reikalams. Anksčiau ar vėliau turės kaip nors pasikeisti valstybinės ir visuomeninės sąlygos ir prisitaikyti prie vietos gyvenimo reikalų".

(Bus daugiau)

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK
SKAITYTI DIENRASTĮ "NAUJIENOS"

SVENTO RASTO TYRINETOJAI duoda veltui kietais viršeliais įrštą knygą apie šventąjį Rastą. Pirmieji atėjusieji Naujienas galės gauti: 1) "Amžių planą", 374 psl., vardų rodyklę, arba 2) "Kasdieninė dangiškoji mana", 200 psl., kasdieniniai pamokymai, arba 3) "Laikas prisitarti", 358 puslapių.

Knygas veltui gaus pirmieji atėjusieji. Kas norės daugiau šios rūšies knygų, tai prašoma kreiptis į:

SVENTO RASTO TYRINETOJAI
5421 So. Mozart Avenue,
Chicago, IL 60632

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Medicinos direktorius
428 E. Manhattan Rd., Westchester, IL
VALANDOS: 9-9 darbo dienomis
tas antra šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2729

TEL. 233-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinus
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGAS
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos tel.: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS
Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Priman Master Charge
ir VISA kortele.
R. SERENAS. Tel. 925-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
RADIOJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 4:00-4:30
val. popiet. Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vedėja — Aldona Dauks
Tel.: Hemlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

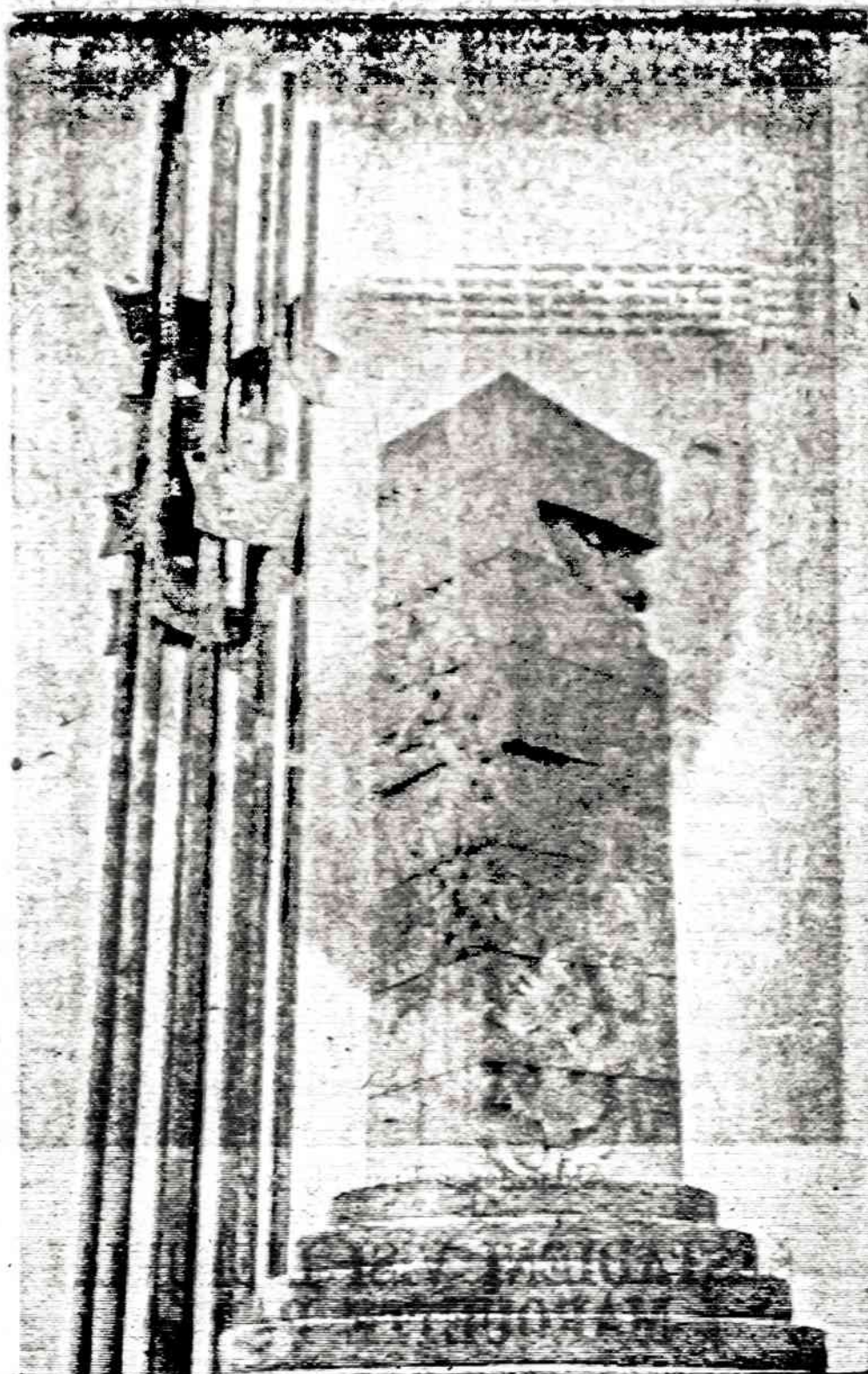
"Lietuvos Aidai"
KAZĖ BRAZDIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. 778-5374

PATS SKAITYK IR DAR KILTUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJENOS"

Vienok katalikų pagrindinio nusistatymai nėra vienalyti. Katalikų rezistentų organas "Dievas ir Tėvynė" tebeveda atkaklų kovą prieš pačią komunistinę sistemą, jos ideologiją ir krašto okupaciją. LKB Kronika ir kiti katalikiški savikariš leidiniai stengiasi išvirti net legalumo rėmuose, prvenčia tiesioginės kovos prieš sovietinę santvarką, o visą priešpuolį nukreipia prieš a eizmą ir pasisako už religinės laisvės įgyvendinimą, prisiliekant sovietinės konstitucijos, žmogaus teisių deklaracijos ir Helsinkio nutarimų po kuriais yra pačeti ir Sovietų Sąjungos parašai.

Lietuvos katalikų pagrindinio veiklą dar komplikuoja Vatikano Rytų politika, pagal kurią, R. Katalikų Bažnyčiai atsakius nuo kovos prieš komunistinę, bandoma surasti koegzistencijos galimybes su sovietine santvarka. Pradžioje LKB Kronika buvo griežtai pasmerkusi Vatikano Rytų politiką, bet su laiku, matomai, prisiderino prie jos siekių ir nutolo nuo tiesioginės kovos už Lietuvos laisvę ar bent už visų žmonių teisių ir laisvių praplėtimą.

Dėl tokio nusistatymo kairiojoje pagrindinio spaudoje pasireiškė nepasitenkinimas lietuvių katalikų užimta pozicija, nes, kovodami vien už savo Bažnyčios religines laisves, jie netiesioginiai išsijungia iš bendros kovos lauko. Todėl netgi tautinė "Aušra", pradžioje rėmusi katalikybę kaip būtina Lietuvos laisvės kovos sąlyga, vėlesnioje laidoje pasisako už Bažnyčios atskyrimą nuo valstybės ateities Lietuvoje, nes to reikalauja demokratijos principai. Ten skaitome: "Bažnyčia turės būti atskirta nuo valstybės. Po Pirmojo Pasaulinio karo didžioji Lietuvos gyventojų dalis buvo religinga. Bažnyčios įtaka tautiniam

Žalgirio mūšio paminklas

gyvenimui buvo didelė. Tuo tarpu, praslinkus keliems Sovietų gyvimo dešimtmečiams, stipri ateistinė propaganda paveikė tautą, todėl reikalauti vaikų krikšto ar priverstinio mokymo tikybos mokymo, bažnyčiose tuokti, būtų priešinga demokratijos principams" (Aušra No. 14).

Tuo savo pareiškimu "Aušra" neatsisako nuo katalikų religijos reikšmės dabartyje ir ateityje, kovojant prieš neigiamą komunistinio dvasinės įtaką ir atstatant krikščioniškos moralės principus, bet aiškiai pasisako prieš politinę katalikybę, žinomą nepriklausomybės metais klerikalizmo vardu.

Dar toliau ir kritiškiau tuo klausimu pasisako liberalinė ir kairioji pagrindinio spauda. Deja, jos leidiniai retai tepasiekia Vakarus. Iš pasikalbėjimų lietuvių disidentų su Vakarų korespondentais atsiskleidė jų pažiūra į religijos reikšmę Lietuvos laisvės kovoje, tilpusio pagrindinio "Perspektyvoje" No. 9, 1979 m.

Į paklausimą: "O kokią įta-

ką jūs kovai turi religija?" butarpu, praslinkus keliems Sovietų disidentų atsakytą: "Religija, be abejo, gina mūsų tautą, ir didina jos atsparumą, tačiau pulti ji nesugeba, nevaidina ofensyvinio vaidmenio. O tam, kad nugalėti ar bent apsiginti reikalinga aktyvi puolamoji jėga".

Toliau klausimą: "Reiškia, jūs nesutariate su katalikiško pasipriešinimo aktyvistais?", buvo atsakyta: "Didelių prieštaravimų nėra. Katalikiškoji opozicija mano, jog tik religija gali išgelbėti mūsų tautą nuo sunykimo. Todėl visas jos dėmesys sutelktas ties religine laisve. Mūsų supratimu, svarbiausios Lietuvos problemos yra tautinio pobūdžio. Ir net pilnos religinės laisvės suteikimas dar, toli gražu, tų problemų neišspręstų". (Bus daugiau)

Palaidotas Telesforas Brazis

Mirė birželio 22 dieną, sulaukęs 95 metų amžiaus. Amerikoje išgyveno 72 metus. Paliko žmona Josephine, sūnus Algis, duktė Olga, anūkai, proanūkai ir kiti giminės.

Kūnas buvo pašarvotas D. Petkaus koplyčioje. Birželio 25 d. vakarų Operos choras sugiedojo Requiem, Tėve Mūsų, Marija, Marija. Maldas sukalbėjo kan. V. Zakarauskas. Buvo pilna salė. Sienos išpuoštos gėlėmis ir šv. Mišių pranešimais.

Birželio 26 d. 9:30 val. ryto klebonas A. Zakarauskas sukalbėjo maldas. Palydėjome į šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią Marquette Parke. Mišias atšauavo kleb. A. Zakarauskas ir pasakė prasmingą pamokslą. Atsisveikino ir šeimos nariais reikė užuojautą. Mišių auką sešė sūnus Algis su žmona. Daugėjo prie šv. Komunijos.

Šv. Mišių metu giedojo J. Vaznelis. Vargonais grojo muzikas A. Kalvaitis.

Į kapines palydėjo 62 mašinų. Kapinėse maldas sukalbėjo kan. V. Zakarauskas. Bažnyčioje, kapinėse bei restorane dalyvavo ir kun. Vaskas.

Kapinėse sugiedojo Marija, Marija, vadovaujant J. Vazneliui. Visus dalyvius pakvietė į modernų restoraną prie 106-tos gatvės ir vakarus.

2 val., pasivažiinę pietumis, padėkoję, išsiskirstė.

Telesforai, tebūna Tau lengva ši svetinga žemė.

K. Vytis

— Šokėja Galina Chursina gavo reikalingus leidimus iš Turkijos skristi į Ameriką.

Laidotuvių Direktorius

CHARLES STASUKAITIS

VESINAMA LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE

P. J. RUDIKAS

3354 So. HALSTED STREET

Tel. 1 Arda 7-1911

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: Olympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4346 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: Lafayette 8-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArda 7-1188 - 1138

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4418

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArda 7-3401

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikštės automobiliams pastatyti

The Microwave Cookbook

Preserving Food The Easy Way

PRESERVING FOOD AT HOME IS MORE POPULAR THAN EVER. EVERYONE RELISHES THE GOODNESS AND FLAVOR OF HOME GROWN FOODS. NOW PREPARE SEVERAL FRESH FRUITS AND VEGETABLES WITH YOUR MICROWAVE OVEN FOR LATER USE WHILE THESE FOODS ARE AT THEIR FLAVOR BEST AND SEASONALLY LOW IN COST.

WHETHER AN EXPERIENCED COOK OR A FIRST TIMER A MICROWAVE OVEN CAN MAKE YOU LOOK LIKE AN EXPERT. JUST AS IT DOES IN DAILY FOOD PREPARATION, MICROWAVE COOKING MINIMIZES THE TIME AND EFFORT OF PRESERVING MANY FOODS.

THERE ARE SOME DELICIOUS MICROWAVE RECIPES SPECIALLY CREATED BY HOME ECONOMISTS AT LITTON MICROWAVE COOKING PRODUCTS—SO GOOD, EVEN GRANDMA WILL RAVE ABOUT THEM...

CARAMEL APPLE BUTTER

12-14 MEDIUM APPLES, CORED AND QUARTERED • 1/2 CUP APPLE JUICE • 1 CUP PACKED BROWN SUGAR • 2 CANNON STICKS • 1 1/2 TEASPOONS GROUND CLOVES • 1/2 TEASPOON ALLSPICE.
1. PLACE APPLES IN 2 QT. CASSEROLE, COVER.
2. MICROWAVE 12-15 MINUTES ON HIGH OR UNTIL TENDER. STIR ONCE. PUT THROUGH FINE STRAINER.
3. MIX PULP WITH REMAINING INGREDIENTS IN 2 QT. CASSEROLE.
4. MICROWAVE 25-30 MINUTES ON HIGH UNTIL VERY THICK. STIR OCCASIONALLY. REMOVE CANNON STICKS; POUR INTO HOT STERILIZED JARS, COOL, COVER. APPLE BUTTER KEEPS 4 MONTHS REFRIGERATED. MAKES 2 CUPS.

LEMON PEACH PRESERVES

2 LEMONS, QUARTERED AND SEEDS • 12 PEACHES, PEELLED AND FINELY DICED • 6 CUPS SUGAR • 1 BOTTLE (6 OZ.) LIQUID PECTIN.
1. PUREE LEMONS. MIX PUREED LEMONS WITH PEACHES AND SUGAR IN 4 QT. CASSEROLE.
2. MICROWAVE 35-40 MINUTES ON HIGH, OR UNTIL BUBBLY. STIR OCCASIONALLY. IF BOILING OCCURS, REDUCE POWER TO SIMMER OR HALF POWER LAST 5-10 MINUTES OF COOKING. STIR IN PECTIN.
3. COOL. FILL GLASS JARS 4 MARCHES REFRIGERATED. MAKES 3 QTS. PRESERVES. USE TO GLAZE HAM OR SPREAD OVER PANCAKES OR WAFFLES.

BABY CARROT PICKLES

2 LBS. BABY CARROTS • 1/2 CUP WATER • 2 MEDIUM ONIONS, SLICED • 2 CANNON STICKS • 16 WHOLE CLOVES • 3 CUPS SUGAR • 2 CUPS VINEGAR • 1 CUP WATER.
1. CLEAN CARROTS. PLACE IN 2 QT. CASSEROLE. ADD WATER, COVER.
2. MICROWAVE 10-12 MINUTES ON HIGH OR UNTIL TENDER. STIRRING ONCE DURING LAST HALF OF COOKING. DRAIN. DIVIDE CARROTS, ONIONS, CANNON STICKS AND CLOVES INTO TWO 1 QT. JARS.
3. COMBINE REMAINING INGREDIENTS IN 2 QT. CASSEROLE.
4. MICROWAVE 4 MINUTES ON HIGH. STIR. CONTINUE COOKING 4 TO 5 MINUTES ON HIGH OR UNTIL BOILING. POUR MIXTURE OVER CARROTS WHILE HOT. COOL, COVER AND REFRIGERATE AT LEAST 24 HOURS BEFORE SERVING. CARROTS WILL KEEP UP TO 2 MONTHS REFRIGERATED. MAKES 2 QTS.

Vyčių piknikas

Illinois-Indianos apygardos Vyčių salėje 4 d. Vyčių salėje su rengė tradicinę gegužinę. Bavo gerai išreklamuoti.

Liepos 4 d. 12 val. prasidėjo Vyčių salėje gegužinė. Stalai padengti, salė išpuošta, grafiškai įšviesta. Personalas užėmė savo vietas: vieni renka pinigus prie įėjimo (tik \$1), kiti darbuojasi bare ir virtuvėje. Ant stalo — kaimorastis: tik imk lėkštes, o tau patarnauja įdėda skaniai pagamintą maistą. Čia pat kava ir kiti skanėstai.

Apie 2 val. salė jau prisigūžėjo pilna publikos. Kadangi p. 12 val. linojo, tai kieman stulso, kėdes išnešiojo apie 2 val.

Išsikiavo eilės prie pietų stalo ir dar eilė prie bare. Vyčių draugai dovanojo vertingų fanų, tai ir prie loterijos eilė ne sibaigė. Poni Rudziai padovanojo net televizorių. J. Pukštis — Timex laikrodį. Matėsi ir kitų vertingų dovanų.

Svečiai, pasivaissinę, panoro šokti. Grojo p. Kivėno orkestras. Atrodė, per mažą skaičių vietos, nes atsirado daug šokių rinkinių.

Buvo premijumi šokėjai. Be rodo, trys poros gavo kiekvieną po bonką šampano.

Vienur kitur užtraukė ir dainelę.

Šokių pertraukų metu skelbė loterijos laimėjimus.

Man patinka pas Vyčius, nes čia graži darbo padala, drauginumas, susiklausymas. Žinėk, jau kitas personalas bare, prie

kasos, virtuvėje.

Vytautis Šeimininkai, berods, buvo A. Brazis, V. Samaška, Ir. Manus ir kiti valdybos nariai.

Pasidėjus 7 valandą. Jau buvo truputį paratėję. Reikia manyti, kad mėgėjai šoko iki vėlumos. Ne perdang, bet matėsi ir paratėję, ir publikoje, jaunosios kaimos vyčiai.

Man sušdėre įspūdis, kad vienas atvykėlių Vyčių piknikas pasiskė. Šaunios vašės patiko. Tikrai buvo maloni atgaiva. Už tai visi esame dėkingi vadybui.

F. Jovorkai sproginėjo ligi vidurnakčio. K. Paulius

TRUMPAI

— Lietuvos Pasidėkų Sąjungos gegužinė įvyks liepos 19 d. Lietuvos Vyčių salėje ir sode. Liepą 2 d. ten bus Biržų klubo gegužinė.

— BALFO Chicago apskrities ir skrydžių tradicinę gegužinę bei jubilėjų įvyks liepos 26 dieną laimimo centre.

— Detroito Pavergtų Tautų festivalis įvyks liepos 17-19 dienomis Hart plazoje. Ruošia Detroito Lietuvių Organizacijų Centras.

— Antanas Adomėnas iš Marquette Parko pakviestas Sandraus angliško skyriaus redaktoriui. Jis ruošiasi istorijos doktoratui Chicago universitete.

— Vakarų Kanados lietuvių jaunimo stovykla įvyks rugpjūčio 16-23 dienomis Oak Point (tarp Edmontono ir Kalgario). Kreiptis: Rita Rudaitytė, 22 Kenneth Avenue, Toronto, Ont., M6P 1H9, tel. (416) 763-2136.

— Inž. dr. Jurgis Paulikas yra Aerospace bendrovės tolimųjų erdvių laboratorijų direktorius Los Angeles, Calif. Jo studija apie saulės audras ir saulės vėjus išspausdinta naujai išėjusiame Smithsonian instituto leidinyje "Fire of Life" su spalvotomis iliustracijomis.

Aldermanas Frank Brady

ŠEŠTADIENI VISI LIETUVIAI I MARQUETTE PARKĄ

Chicago miesto taryba priėmė šią

REZOLIUCIJĄ

Chicago burmistrė ir Chicago miesto štabas, susirinkęs 1981 m. gegužės 29 d. savo posėdžiui, nubalsavo ir patvirtino, kad š.m. liepos mėn. 11 ir 12 dienos yra skiriamos pagerbti virš 125,000 lietuvių, Amerikos piliečių, jų kultūrą bei papročius ir toje rezoliucijoje tos dvi dienos pavadintos "LIETUVIŲ DIENOMIS CHICAGOJE" ir kad jie visi jungiasi kartu su miesto gyventojais, pagerbdami lietuvių gyventojus Chicagoje.

Ta proga liepos 11 dieną, tarp Artesian ir Washlenaw gatvių, Lithuanian Plaza Court (96-oje gatvėje) nuo 11 val. ryto iki 11 val. vakaro įvyks FESTIVALIS. Šiam projektui atsakingai eis pareigas komiteto koordinatoriai, tai sen. Frank D. Savickas, kun. Antanas Zakarauskas, ald. Frank Brady, Zigmąs Mikūšis, Aldona Palukaitienė ir daugelis kitų garbingų darbuotojų apylinkės vadovų.

Ald. Frank Brady

— Metinis Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas šaukiamas spalio 17 d. Chicagoje, Tautinioose Namuose, Pradedama šiam suvažiavimui ruošti. Jame dalyvaus ALTO valdyba, atstovai iš skrydžių ir svečiai.

— Lietuvos Vyčių suvažiavimas įvyks šių metų rugpjūčio 19-23 dienomis Scrantono universitete. Vladas Šakalys sutiko būti vienas to suvažiavimo kalbėtoju.

— Chicago Anglijos-Britanijos Lietuvių klubas š.m. liepos 12 d. ruošia pikniką — subuvimą Vyčių salėje. Pradžią 12 val. Bus šokiai, pietūs, baras ir laimėjimai. Klubas V-ba (Pr.)

SUMAZEJO HARRIS TRANSAKCIJOS

Harris bankas paskelbė, kad transakcijos pirmąjį šių metų pusmetį sumažėjo 18% arba \$14.8 milijono. Ypač nuostolingas antrasis metų ketvirtis, kuriame vertybės popieriu transakcijos sumažėjo net 40 nuoš.

PREZIDENTAS REAGANAS RUOŠIASI RINKIMAMS

CHICAGO, Ill. — Prezidentas Reaganas, antradienio vakarą kalbėdamas McCormick salėje, pranešė, kad jis paskyrė pirmąją moterį į Aukščiausiąjį teismą.

Iki šio meto Aukščiausiojo teismo nariams buvo skiriami tik tai gerai patyrę teisininkai, bet prezidentas parinko konservatyvių pažiūrų moterį, kuri padės Aukščiausiam teismui aptvarkyti įstatymus, skrybių reikalus ir kt.

Demokratų tvirtina, kad prez. Reaganas, paskirdamas moterį į Aukščiausiąjį teismą, ruošiasi rinkimams, kurie jam bus labai sunkūs.

DOLERIS GEROKAI PABRANGO

CHICAGO, Šveicarija. — Iš tisas dvi savaites JAV doleris visą laiką brango, o praėjus trečdajiemis aukso uncija buvo galima nupirkti už \$400.

Pernai buvo laikotarpis, kai

Hong Konge už aukso unciją buvo galima gauti net \$840. Keli pirkliai, norėdami pasipirngauti, sukio visus savo dolerius už aukso. Jie manė, kad auksas dar labiau pabrangs, ir jie gerokai pasipirngaus. Bet viskas išsijo atvirkščiai — aukso kaina pradėjo kristi ir nuo to laiko neatsigavo. Per paskutines dvi savaites tarptautinė rinkoje priklaus daugiau dėmesio kreipė į dolerių gaudymą.

— Gen. Mošė Dajanas tikėjosi gauti daug, labai daug balsų, bet jam teko nusivilti, kai žydai mažai tekreipė į jį dėmesio. Sakoma, kad jis labai pavydi Simonui Peresui, laimėjusiam 47 atstovus Izraelio parlamente. Dajanas prisidės prie M. Begin daromos koalicijos.

Atsiųsta paminėti

• AIDAI, kultūros žurnalas nr. 3, išėina kas du mėnesiai, leidžia Tėvai Pranciškonai, vyr. redaktorius kun. dr. Leonardas Andriekus. Šiame numeryje rašo Rimvydas Saulys, Kazys Braudinas, Antanas Maceina, Vincas Natkevičius, Kazimieras Barėnas, dr. Juozas Meškauskas ir kiti. Gausi kultūrinio gyvenimo kronika ir knygų apžvalga. Kai nuoj meta \$15, atskiras numeris \$2.50. Adresas: Aidai, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

BUDGET SEWER AND PLUMBING

ANY RODDING AND DRAINING — \$30.

If not open — no charge.

CALL 656-8387

T & F SEWERAGE & PLUMBING. Rod any drain line for \$25. If not open, no charge. We install flood controls, pumps and valves. We install complete bathrooms and basements. 523-1962

DON'T READ THIS!!

unless you want the finest in professional carpet cleaning, for your home or office. Clip this ad for a 30% discount. Special rates on vacant premises and 24 hr. service. 296-7800 PRESTIGE HOME SERVICE

BUS SERVICE

For following correctional centers: Graham Center, Hillsboro, Ill., 488-1527 or 928-9024; Vienna Center, 373-8241 or 928-9024. Smitty's Bus Service

COMBINATION

SCRUB AND STEAM. First room \$25 Any room after \$15. You may find cheaper but are they professional? Call 520-0840 THE PROFESSIONALS

ENERGY WISE

Limit use of dishwasher to once a day, after the evening meal, and cut excessive use of water and electricity. Don't be a Born Loser!

REAL ESTATE

Home, Land — Pardevimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEIMAIMS. DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS • NOTARIATAS • VERTIMAI.

VISU RCSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

73-čios ir Richmond 6 kamb. (3 miegami), mūrinis, garažas, šildymas gasu. Didelis ir gražus kiemas. \$48,000.

72-ros ir Washenaw 5 kamb. (2 miegami), mūrinis. 2 mašinų garažas. \$51,500.

59-tos ir Pulaski 3 butų apynaujis mūrinis, modernus. Šildymas gasu. Geros nuomos.

62-ros ir Artesian 4 butų mūrinis. \$10,000 pajamų. Kaina \$75,000.

55-tos ir Kedzie 5 butų mūrinis su garazu. Pajamų \$15,000. Savininkas duoda paskolą iš 12%.

Marquette Parko apyl. liuksusinis 12 butų, pajamos virš \$33,000. Savininko paskola rimtam pirkėjui.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesiuose, greit, garantuoti ir sažiningai. KLAUDIUS PUMPUTIS 4514 S. Talman Ave. Tel. 927-3559

DĖMESIO

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI Tikrai \$120 pusei automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. Ashland Ave. Tel. 523-8775

GENERAL REMODELING

• Alumin. langai, durys, medžio apmušimai. • Stalniai darbai, cemento laiptai, portai, stogai ir visa kita. FETINGIS CONSTRUCTION 7152 So. Kedzie Avenue Tel. 776-6505

Dengiamie ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue Chicago, Ill. 60629 434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės Pardavimas ir Taisymas 2546 West 69th Street Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5920

M. SIMKUS

Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7458 Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, piliečių pilietybės prašymai ir kitoki dokumentai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapotis, Agent 3208 1/2 W. 95th St. Everg. Park, Ill. 60642. 424-8654 State Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS 2458 W. 69th St. Darbo val.: nuo 9 ryto iki 7 vak. Šeštadienį nuo 9 iki 12-los arba pagal susitarimą. Telefonuoti 778-8000

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS Darbo valandos: nuo 9 val. ryt. iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryt. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą. Tel. 776-5162 arba 776-5163 2649 West 63rd Street Chicago, Ill. 60629

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN THE NATIONAL GUARD

40% OFF MIX 'n MATCH 14KT GOLD Neckchains and Bracelets Earrings, Charms, Religious Medals at 30% SAVINGS

INSTANT CASH FOR GOLD

New or Used or Old Broken Jewelry Watches, Bracelets, Pins, Rings, Class Rings, Dental Gold... Any Karat

Turn It Into CASH!

Dig Out Your Old Treasures — Put The Money In The Bank & Draw Interest.

WE PAY THE HIGHEST PRICES!

LOCAL BUYER, BUYING WITH INTEGRITY

HAIL Beauty Supply, Inc.

3221 W. 63rd St. Open Daily 9:30 AM - 7:00 PM

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių tarptautinė organizacija. Lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie toos darbus dirba.

SLA — išmokėto daugiau kaip ASTUONIS MILIJONUS dolerių apdraudų savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neleško pelno, nariams patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuviu draugas gali Susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdraudą: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopą vyrai visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjų jie jums mielai pagelbės ir SLA išrašys.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA, New York, N.Y. 10001 247 W. 36th St. Tel. (212) 543-3318